

Číslo: 5/2014

ZPRAVODAJ

ekologických nevládních
organizací

ČINNOST NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ MÁ U VĚTŠINY SPOLEČNOSTI OPODSTATNĚNÍ A VÝZNAM

Světový den životního prostředí, 5. června, se každoročně a celosvětově připomíná od roku 1973. Je to 24 hodinový stimul povědomí o této problematice a podnět k politické pozornosti, ale i k praktickým krokům na ochranu životního prostředí. Letošní je věnován problematice skleníkových plynů, s čímž souvisí i úspora energie a zdrojů.

Pokud bych měla vymyslet synonymum pro mediátora mezi ochranou životního prostředí a veřejností, určitě bych jím označila "nevládky", a to nejen ty ekologické. Jejich činnost téměř polovina české dospělé společnosti eviduje jako opodstatněnou. Dokládají to průzkumy veřejného mínění (sice z roku 2009, ale s příslibem stoupající tendence), podle nichž se do aktivit neziskových organizací zapojuje až 47% dospělé populace v Čechách.

Co si myslí ta druhá polovina je sporné, každopádně se z jejích řad, nejčastěji v anonymitě ozývají hlasy, které přirovnávají neziskové organizace (tedy zejména ty ekologické) k teroristům, vyděračům, černou dírou na dotace a infantilním děckám, které si "jen hrají", protože nemají nic lepšího na práci. Asi jste to už také slyšeli.

Tyto a podobné sugesce jsou zarážející. Podle statistik počáteční skepsi a vlažný postoj k neziskovým organizacím společnost překonala v první polovině devadesátých let. Za dvě dekády české neziskovky svou činností neúnavně přesvědčují o své nezištnosti a prospěšnosti pro životní prostředí, udržitelný rozvoj, vzdělávání, lidská práva ... v různých společenských přesazích. Nejen jako highlight environmentálně exponovaných událostí, ale programově, z vnitřního přesvědčení (určitě mluvím za lidi ze svého širšího okolí). Najdou se mezi nimi i výjimky, které potvrzují pravidlo, ale jejich počet nebude zásadní (ve srovnání s jinými sektory). Jde totiž výsostně o experty a expertky, nesmírně kreativní lidi, kteří se neúnavně věnují okrajovým tématům, protože jsou přesvědčeni o jejich důležitosti a významu pro společnost, mají vysoce nastavený filtr etických hodnot, originální smysl pro humor, dokáží být tolerantní, ale i veřejně prezentovat svůj názor. Neúnavně hledají nové zdroje a možnosti na realizaci (pro někoho) idealistických myšlenek ve prospěch druhých.

Pokud tedy 5. července (nebo i jiný den v roce) narazíte na nějakou neziskovou kampaň, petici nebo aktivitu stimulující k ochraně životního prostředí, věřte, že to není výmysl znuděných aktivistů za zpronevěřené peníze, ale snaha lidí angažovat se pro přírodu, pro zvířata, ale hlavně pro lidi.

Hezký mezinárodní den životního prostředí :-)

Katarína Kalivodová, Zelený kruh – komunikace s donory a projektový management

PETR LEBEDA: SNAHA PROKOPÁVAT CESTY A SPŘÁDAT VLÁKNA, KTERÁ PROPOJUJÍ RŮZNÉ SKUPINY

Ing. Petr Lebeda

Petr Lebeda je chronickým cyklistou a ředitelem think-tanku Glopolis. Vystudoval mezinárodní obchod, rozvoj a politiku v Praze a kalifornském Monterey. Po návratu z USA vyměnil vědeckou práci, žurnalistiku, přednášení na vysokých školách a spolupráci s Nadací Forum 2000 za přemýšlení, propojování a podnikání v neziskovém sektoru.

Glopolis se hodně věnuje jak ekologické tak rozvojové problematice. Co je na tomto spojení tak přínosné?

Pohled na ekologii jako na něco, co je v zásadě jiné než rozvoj a obráceně, už v dnešní době nedává smysl. Spousta problémů, které řešíme, má globální povahu a jsou vzájemně provázané. Klimatické změny s velkou pravděpodobností způsobujeme my v bohatých zemích svými emisemi (za čím dál vydatnější pomoci bohatnoucích jakoby-rozvojových zemí). A nejhůře to dopadá na lidi, kteří za ně mohou nejméně, na nejchudší lidi v opravdu rozvojových zemích. I u nás klimatické změny pozorujeme, ale nejsou srovnatelné ani s mírou dopadů v rozvojových zemích, ani nelze porovnávat naše a jejich možnosti, jak se s nimi vypořádat.

Co se týče čistě rozvojových témat, v Glopolisu jsme trochu skeptičtí k tomu, zda je možné systematicky pomoci chudým zemím jen skrze rozvojové projekty. Ty jsou schopné pomoci vybraným komunitám, obcím, možná i širším společenstvím, ale nejsou schopné vyřešit základní systémové problémy, jako je nedostatek přírodních zdrojů, dopady klimatických změn, špatná kvalita vládnutí apod. Tím nechci říci, že by drobné projekty v rozvojových zemích neměly smysl, ale otázka, kterou si klademe je, jestli této práce v Čechách nelze udělat více a zda ji nelze udělat efektivněji. Jestli do ní vlastně nemůže a nemá být zapojeno ještě více lidí a organizací než jen ty rozvojové. A proto jsme se začali zajímat o to, jakým způsobem ovlivňují svět úplně nejběžnější věci, které v naší zemi děláme. Jak nakupujeme, jak volíme, jak se rozhodujeme a co to vlastně znamená pro svět kolem nás.

Jsou vlastně v propojení ekologických a rozvojových témat nějaké nevýhody?

Nevýhody jsou v tom, že propojování různých oborů bolí. Lidé byli v moderních společnostech přivedeni ke specializaci. Tedy snaží se získat expertizu ve specifickém oboru, protože to je způsob, jak mohou být (v rámci stávajícího systému) užiteční těm ostatním. Trh, vláda i občanská společnost se snaží, aby nejrůznější specializace byly dobře rozdělené mezi lidmi, aby to dohromady fungovalo.

Ale ukazuje se, že v moderních společnostech máme málo lidí, kteří jsou schopni specializace propojovat a zajišťovat to, aby probíhala komunikace a koordinace mezi všemi těmi sektory a tématy. V globálním světě totiž problémy propojené jsou, a proto je nutné mít i propojená řešení. A s tím mají specialisté problém.

Zabýváš se i vztahem trhu a řešení globálních problémů. Je to opravdu tak černo-bílé?

Mezi nevládkami, ale i jinde, panuje rozšířená představa, že byznys je problém. Že to jsou ti nenasytní podnikatelé, kteří chtějí vydělat za každou cenu bez ohledu na životní prostředí nebo na chudé lidi. Ekonomika sice přináší mnoho problémů, ale zároveň mnoho problémů řeší. Není to něco, co by sem přinesl někdo z Marsu a my jsme před to byli postaveni bez možnosti volby. Ekonomika je něco, co jsme za století vytvořili a co chceme a potřebujeme. Máme nějaké potřeby, které z větší části uspokojuje trh. Je tedy třeba vidět jak nabídku, tak poptávku. Na každé z těchto stran jsou problémy.

Jaký máš názor na spolupráci s byznysem?

Při přípravě cílů pro udržitelný rozvoj (SDGs) v OSN se hodně mluví o tzv. vzorcích výroby a spotřeby. Jsme součástí problému, stejně jako jsme součástí řešení. Stejně tak to platí i v byznysu, takže naši snahou je přistupovat k tomu pokud možno bez předsudků, konstruktivně, brát byznys jako partnera, který zároveň má velký potenciál a velký zájem na vyřešení mnoha problémů (pochopitelně, ne všech).

Udržitelný rozvoj lze přeformulovat také jako prostředí, proces, podmínky pro dlouhodobou konkurenceschopnost a prosperitu. Byznys už v tom nevidí zcela cizí koncept, který vymysleli ekologičtí aktivisté nebo úředníci, ale vidí v tom velmi racionální způsob, jak zajistit, aby na této planetě zbyl dostatek zdrojů. Zdrojů, které všichni potřebujeme k tomu, abychom fungovali. Abychom si neničili ekosystémy, které jsou zásadní pro fungování byznysu stejně jako celé společnosti.

Naše idea je taková, že je třeba pracovat s takovými firmami, které se seriózně snaží něco dělat, byť na nich ještě ulpívá nějaká část problému. V okamžiku kdy je reflektují a jsou ochotni o nich mluvit, jsou pro nás partnerem, se kterým má cenu vést debatu a hledat způsoby jak věci posunout. Systémová změna musí začít v hlavním proudu, takže se nemůžeme omezovat na práci s čistými institucemi, protože takových je velmi málo. Musíme pracovat s běžnými podniky a s takovou realitou, které čelí.

Tedy už vlastně mluvíš o své studii [Cesta k celistvosti a Sebevědomé Česko](#). Můžeš nám říci, o co se vlastně jedná?

Je to velmi troufalý počín, protože je zamyšlením nad tím, jakým způsobem může Česká republika přispět k naplnění globálních cílů, ale i jakým způsobem může přispět k jejich formulaci. Klademe si otázku, co by měly být klíčové cíle udržitelného života (SDGs) pro Česko. Až potom se chceme ptát, jaké by měly být ty cíle globální. Ve studii se ukázalo, že mezi tím, co řeší v OSN, a tím, co řešíme tady, překryv existuje. Transformace k zelené ekonomice je jeden z důležitých aspektů, ale další věc je třeba kvalita institucí.

V naší rozvojové hantýrce tomu říkáme *governance*, globální, ale i národní vládnutí. I my tady potřebujeme solidnější, odpovědnější instituce. Tedy něco čemu my v publikaci říkáme *odolný stát*. Ale u toho transformace nekončí, protože bez toho, aby se změnilo myšlení, či spíše vnímání a následné chování lidí, nemůže udržitelný rozvoj ani na lokální ani na globální úrovni fungovat.

V publikaci mluvíš o třech rovinách, na kterých je třeba pracovat. Jaké to jsou?

V první řadě jde o potřebu aktivně se účastnit multilaterální diplomacie – společného hledání globálních řešení. Za druhé o potřebu povzbudit a upevnit sociální kapitál, který je tkanivem našeho státu, společnosti a bez nějž instituce nemohou fungovat. A třetí rovina je nalezení klíčových principů pro osobní růst, který je podle mého názoru zásadním aspektem každého „rozvoje“. Nejde o to, mít více a více peněz, ale ve finále chce mít každý pocit, že svůj život dobře naplnil. K tomu by měly směřovat jak vládní politiky, tak i trh. V tom, co je, resp. jakého druhu je skutečný smysl života, jakkoliv má tisíce podob, a jak se k němu rozumně propracovávat, nás nejvíce tlačí bota.

Publikace je tedy o hledání smyslu života?

Troufalost publikace je mimo jiné v tom, že navrhuje začít debatu na rozumném, přesto duchovním základě pro 21. století, která by pomohla vytvořit étos a principy, otevřené a přesto praktické, na základě nichž si lidé mohou osvojit jiný přístup k sobě samým, k vztahům s ostatními lidmi a k okolnímu světu.

Ty máš tedy zájem aktivně pracovat na vývoji zmíněných tří úrovní?

Ano, zejména na osobním rozvoji by měly dle mého více pracovat i nevládky. Nemělo by to být jen na bedrech vzdělávacích institucí, což je běžná představa. Různé vzdělávací proudy (rozvojová, ekologická, občanská výchova atp.) se totiž potkávají u tzv. klíčových kompetencí, což jsou klíče k učení, kombinace znalostí, dovedností a hlavně osobních postojů. Je to debata o tom, co se musíme naučit, abychom byli schopní se učit a rozhodovat nejrůznější věci v nejrůznějších situacích. Co je třeba k tomu, aby člověk byl spokojený a úspěšný, ať už dělá ekologii nebo rozvojovku, pracuje ve státní správě, v byznysu nebo v nevládkách. Aby byl schopen kriticky myslet, byl schopen určit, kde je jeho místo, jaká je jeho identita, jaký je smysl toho, co dělá, a podle toho se potom rozhodoval při každodenních akcích. Je to klíčový princip, který je třeba mnohem více zdůraznit, a to nejen ve vzdělávání, ale i v práci osvětových nevládek nebo i v komunikaci k politikům.

Komu se nelení: Sazení stromků po lesním požáru v Bulharsku (Kardžali, 2013)

V rámci přípravy publikace jsi dělal rozhovory se zástupci ekologických a rozvojových nevládek. Je tedy potřeba rozvoje klíčových kompetencí hlavní oblastí k řešení?

Tohle téma – klíčové kompetence a vůbec diskuse o kvalitě života - je jedno ze třech hlavních, jak jsme o nich mluvili před chvílí. Druhou oblastí je potřeba kultivovat sociální kapitál. To znamená schopnost lidí vést kultivovanou diskusi o jednotlivých otázkách, schopnost spolupracovat a také otázka důvěry v prostředí a společnost. Je to otázka propojenosti. Zajímavý termín použila jedna zástupkyně české NNO – *propustnost české společnosti*. Naše společnost je poměrně málo propustná, například proto, že jen málo lidí z byznysu přichází pracovat do nevládek. Změna sektorů je dost malá, většina lidí pracuje v jednom sektoru celý život a nerozumí kultuře a jazyku jiného sektoru. My nerozumíme byznysu, on nám, státní správu trochu známe, ale i na její straně jsou jisté předsudky o tom, co děláme a co ne.

Rozvoj klíčových kompetencí a kultivace sociálního kapitálu. Co je tedy třetí prioritou?

To je mnohem aktivnější zájem o svět. Snaha zájem o svět tlumočit a prezentovat české veřejnosti jako něco, co není nadbytečný luxus nebo úsilí, ale jako důkaz toho, že jsme vyspělá a sebevědomá země, jako něco, co by mělo být součástí naší národní hrdosti. Klíčový termín, který při tvorbě publikace vznikl je *sebe-vědomé Česko*. Česko, které si věří navenek, které se chce angažovat a aktivně pracovat na mezinárodní úrovni. Země, která funguje, ve které je důvěra a lidé jí věří a nemají potom potřebu krást a podvádět a také země, ve které každý občan věří více sám v sebe.

Prostě sebevědomý a sebe-vědomý, ten, který ví, co chce a je schopen reflektovat své zapojení do většího celku. Sebe-vědomé Česko je klíčové poselství ve všech třech rovinách publikace.

Jaké jsou konkrétní výzvy pro neziskovky?

Pokud bych měl vybrat jedno doporučení, které by se mělo stát novým tématem českých nevládek, pak by to bylo propojování a budování partnerství. A to jak tématem samo o sobě, tedy že by měly vznikat organizace, které se věnují výhradně práci na propojování nejrozličnějších skupin ve společnosti, tak by se mělo stát průřezovou metodou práce všech ekologických, rozvojových a dalších nevládek. Snaha prokopávat cesty a spřádat vlákna, která propojují různé skupiny, ať už si je definujeme jako různé názory, skupiny či obory. Jde o snahu vést dialog s lidmi, kteří mají jiné přesvědčení a zjišťovat, co je, co nás spojuje.

My tomu říkáme oblasti strategické shody. Toho, na čem se ve společnosti shodneme napříč politickými stranami a na více volebních obdobích, je málo. To se projevuje např. po volbách, kdy se všechny důležité debaty (penzijní, školská, zdravotnická reforma...) objevují znovu. Je zde malá kontinuita politik (byť např. ta rozvojová je světlou výjimkou) a takřka nulové šance, že se podaří naplnit dlouhodobé vize. Dlouhodobost je jeden z klíčových předpokladů udržitelného rozvoje. A celistvost zas základní předpoklad dlouhodobosti.

Jak konkrétně tedy může takové propojování přispět k udržitelnému rozvoji?

Potřebujeme pilíře, priority rozvoje, které by přetrvaly několik volebních období, protože některé výsledky politicky vybraných řešení se mohou projevit až po delší době. Nevládky jsou schopny politickému systému takovou debatu zprostředkovat. Tím, že se k jejich tématům budou vyjadřovat různí lidé, že se nebudeme ptát jen expertů či zástupců politických stran. S ucelenější množinou těchto různých názorů se následně bude pracovat, budou formovat parametry řešení, ze kterých bude možné lépe vybrat ty správné, tedy celistvější a dlouhodobější varianty.

A druhý podstatný rozměr tvorby partnerství je ten, že dává lidem pocit sounáležitosti. Pociť, že jsou mezi nimi rozdíly, ale i společné aspekty, které ty rozdíly mohou překlenout. I při velmi rozličných názorech může mezi lidmi vzniknout rezonance, což podporuje jejich kvalitu života. A právě ten moderní duchovní základ pro 21. století. To se ale neobejde bez toho, že bychom se povznesli nad racionalitu.

Na jakém ekologickém tématu se dá dobře ilustrovat právě taková omezenost racionality?

Například otázka konzumace masa. Produkce masa má mnohonásobně vyšší spotřebu všech zdrojů (půdy, vody, energie...) než má vegetariánská strava. To je dnes spouštělím lidí zřejmé. Ale všimněme si, že jakmile na téma praktického omezení spotřeby masa dojde u konkrétních lidí, i v jednotlivých ekologických či rozvojových organizacích, a to včetně Glopolisu, dotýká se to čehosi velmi osobního, emotivního, až jakési archetypální úrovně. I velmi inteligentní, vnímaví a citliví lidé mají pocit, že tuto bariéru nemohou překonat. I když nejde o to, abychom všichni byli vegetariáni. Spíš o to vrátit se k jídelníčku našich babiček a mít maso jen v neděli.

Sendvič a mrakodrapy: Typická polední pauza na Manhattanu (Valné shromáždění OSN, New York, 2013)

Je otázkou, co tvoří tyto vnitřní strachy, které nám neumožňují se přes ni překlenout. Málokdo bude tvrdit: Maso je základ mé osobnosti, jsem to, co jím. Je spousta jiných důležitých aspektů osobnosti. A přesto si salámy, řízky a stejky tak těžko odříkáme. To je tedy příklad společné komunikace, ve které narážíme na meze racionality a je nutné se dotknout i dalších sfér duše.

Zaujal Vás rozhovor? Chcete vědět více o příležitostech ekologických a rozvojových organizací po roce 2015? Nahlédněte do zbrusu nové publikace [Cesta k celistvosti a Sebevědomé Česko](#), které je Petr Lebeda editorem.

CO SE DĚJĚ?

Zelený kruh, Arnika: [Pomozte zastavit plýtvání surovinami, vyzývají nevládky a odborníci ministra](#)

Přes padesát osobností z nevládních organizací vyzývá ministra životního prostředí Richarda Brabce, aby zabránil dalšímu plýtvání cennými surovinami a podpořil recyklaci. Žádají, aby předložil zákony, které dále zajistí předcházení vzniku odpadů nebo spravedlivé poplatky za svoz odpadu.

Hnutí duha: [Ministr Richard Brabec zničehonic prosazuje zásadní odpadovou legislativu bez diskuse](#)

Ministr Brabec plnou podporou návrhu svého stranického kolegy boří své dosavadní kladné přísliby kvalitní odpadové legislativy. Také tím dokazuje naprostou nekonzistenci svých odpadových plánů. Začátkem května totiž představil nový plán jak nakládat s odpady po dalších deset let, kde avizoval cíl zvýšit recyklaci komunálních odpadů na 60 %.

Arnika: [Před volbami se lídři stavějí za ochranu spotřebitelů před toxickými látkami](#)

Zdá se, že na ochranu před toxickými látkami v potravinách, hračkách a dalším spotřebním zbožím se lídři kandidátek pro evropské volby dívají poměrně jednotně. Evropský trh spotřebitele je nutné chránit na evropské

úrovni. Vyplývá to ze zjištění sdružení Arnika, které 10. května oslovilo deset kandidujících stran

Centrum pro dopravu a energetiku: [Volby do Evropského parlamentu: kandidáti debatovali o energetice a klimatu](#)

Kdo ovládne OZE, ten vyhraje. Čekají nás další rozhodnutí podobné nepopulárnímu ukončení prodeje klasických žárovek. EU může být v roce 2050 energeticky 100% soběstačná. Takové názory zazněly na debatě kandidátů do Evropského parlamentu k tématu ochrany životního prostředí.

Greenpeace: [Energetická nezávislost – hlavní téma letošního jara](#)

Aktivisté Greenpeace po celé Evropě vzkazují politikům, že je jediná efektivní a trvale udržitelná cesta, jak se zbavit závislosti na (nejen) ruském plynu, jsou omezení plýtvání energií (například zateplováním domů či efektivnějším průmyslem) a zvýšený podíl energie z obnovitelných zdrojů.

Související: Greenpeace: [Otevřený dopis premiéru Sobotkovi ve věci naší energetické bezpečnosti](#); [G7: Skutečná energetická bezpečnost znamená obnovitelné zdroje a energetickou efektivitu](#)

Hnutí duha: [Vzkaz vládě: Nejlepší způsob jak čelit Putinovu plynovému harašení je zateplování domů](#)

Na Putinovu hrozbu, že omezí dodávky zemního plynu do Evropy, by měla česká vláda odpovědět energetickými renovacemi budov. Tepelnými izolacemi stěn a střech i kvalitními okny lze spotřebu většiny domů

vytápěných zemním plynem snížit na pouhou třetinu.

Greenpeace: [Firma Gazprom předložila nedostatečný plán pro případ úniku ropy na plošině Prirazlomnaja](#)

Greenpeace Rusko analyzovalo „Shrnutí plánu opatření pro případ úniku ropy“, který byl publikován na oficiální webové stránce společnosti, a našlo mnoho nedostatků, které zpochybňují účinnost a spolehlivost tohoto plánu.

Související: **Greenpeace:** TZ: [První ropa z Arktidy je už v Evropě!](#)

Greenpeace: [Ilegálně vytěžené dřevo z brazilské Amazonie prodáváno po celém světě díky legálním...](#)

Před dvěma lety jsme odstartovali vyšetřování toho, co se odehrává v dřevařském průmyslu v brazilské Amazonii a dnes jsme zveřejnili naše zjištění: trh se dřevem je plný nelegálnosti a loupeživá těžba ničí Amazonii kousek po kousku.

Související: **Greenpeace:** [Dobrá zpráva: APP plánuje "ochranu a obnovu" 1 milionu hektarů pralesů; Johnson & Johnson na cestě ke konci odlesňování v indonéských pralesích](#)

Arnika: [Moravskoslezský kraj se inspiruje, jak ochránit aleje a využít je k rozvoji regionu](#)

Roky ovládá diskuse v médiích i na odborných fórech a je zdánlivě neřešitelná - otázka „Jak zachovat krásné aleje podél našich silnic a přitom zajistit bezpečnost silničního provozu?“. Jak navrhuje sdružení Arnika, stačí se jen rozhlédnout po Evropě a nechat se inspirovat. Zkušenosti z vytváření takzvané Německé alejové cesty.

Frank Bold: [Pomohli jsme Braníku podat žalobu](#)

V Braníku se místní aktivní občané snaží zabránit megalomanské stavbě bytovek, která jim má vyrůst před okny. Tým právníků z Frank Bold jim pomohl situaci analyzovat a sepsat žalobu proti nezákonné změně územního plánu.

Auto*Mat : TZ: [Zopakuje Blanka chyby tunelu Mrázovka?](#)

Vývoj dopravy na Smíchově deset let po zprovoznění tunelu Mrázovka naznačuje, jak může pražskou dopravu i veřejný prostor ovlivnit jeho mladší sourozenec – tunel Blanka. Namísto slibovaného přesunutí dopravy do tunelu se počet aut projíždějících Smíchovem prakticky zdvojnásobil.

Děti Země: [Proti dálnici D8 přes České středohoří podána žaloba č. 27](#)

Krajský soud začal řešit žalobu Děti Země proti zamítnutí obnovit stavební řízení. Téměř rok trvalo úřadům, než zamítly žádost Děti Země z dubna 2013 o obnovu stavebního řízení pro část trasy dálnice D8 v Českém středohoří v délce 4,7 km u Řehlovic. Jde o úsek, který v srpnu 2012 jako poslední získal stavební povolení.

Arnika: [Méně znečištění a více práv lidem – cíle nového českého projektu v Kazachstánu](#)

Žhavé debaty o tom, nakolik se v budoucnu budou moct lidé účastnit rozhodování o povolení staveb a záměrů, které ovlivní kvalitu jejich života, jsou aktuální nejen v Česku. Podobnými tématy žije i Kazachstán. Česká nevládní organizace Arnika tady rozjíždí tříletý projekt, jehož cílem je pomoci místním lidem aktivně se účastnit rozhodovacích procesů.

Calla: [Calla pomáhá břehulím udržet si náhradní bydlení](#)

Často věnujeme více pozornosti exotickým druhům, na které v Čechách mimo zoologické zahrady nenarazíme, a přitom si ani neuvědomujeme, jak nám přímo před očima mizí naše vlastní přírodní klenoty. Jedním z nich je ohrožená břehule říční.

Pro-Bio: [Stanovisko Svazu PRO-BIO a ČTPEZ k návrhu snižování dotací pro ekologické zemědělce](#)

Svaz ekologických zemědělců PRO-BIO společně s Českou technologickou platformou pro ekologické zemědělství upozorňují, že stanoviska předsednictva zemědělské komise ČSSD, která se týkají aktuálního požadavku na snížení plateb v titulu Ekologické zemědělství v rámci PRV 2014-2020, jsou postavena na zcela chybných datech.

LEGISLATIVA

Poslanecká Sněmovna

V květnu pokračovala dubnová schůze Sněmovny. V prvním čtení byl schválen návrh novely zákona o odpadech, která se týká elektroodpadů. Následně k tomuto návrhu předložil poslanec Okleštěk (ANO) rozsáhlý pozměňovací návrh, očividně napsaný ministerstvem ŽP, který zvyšuje poplatky za skládkování. Údajně bylo ministerstvo k tomuto nestadnadrtnímu postupu donuceno zahájením infringementového řízení ze strany Evropské komise.

Kromě toho Sněmovna ve třetím čtení schválila návrh novely Ústavy, která rozšiřuje pravomoci Nejvyššího kontrolního úřadu, což je jedním z požadavků [Rekonstrukce státu](#).

Uprostřed řádné schůze Sněmovny byla svolána a ukončena její schůze mimořádná, zabývající se jediným bodem – novelou zákona o urychlení výstavby dopravní infrastruktury, která 16tinásobně zvyšuje možnou výkupní cenu pozemků při výstavbě. Záměr vlády nechat tuto novelu schválit bez projednání v prvním čtení nevyšel, a bude tedy muset projít standardním legislativním procesem.

Senát

Květnová schůze Senátu se konala po uzávěrce tohoto vydání, na programu má zejména projednání materiálu souvisejících s Evropskou unií a mezinárodních smluv, včetně změny Kjótského protokolu.

Vláda

V květnu probíhalo meziresortní připomínkové řízení k řadě dokumentů důležitých pro čerpání eurofondů v dalším období, včetně Operačního programu Životní prostředí.

Dále pokračovala jednání o novele zákona o posuzování vlivů na životní prostředí (EIA) mezi ministerstvem životního prostředí a Evropskou komisí, do nichž se Zelený kruh aktivně zapojuje.

Z trvanlivých potravin v EU možná zmizí datum spotřeby

Na potravinách s dlouhou dobou trvanlivosti možná v Evropské unii nebude v budoucnosti nutné povinně uvádět datum spotřeby. Podle názoru některých unijních zemí by to mohlo pomoci snížit plýtvání potravinami. Věcí se v pondělí zabývali ministři zemědělství osmadvacitky. Podle českého ministra Mariana Jurečky Praha podobné úvahy principiálně neodmítá, bude však záležet na jejich případné konkrétní podobě.

Německo ukazuje obnovitelné zdroje i jako turistické cíle

Německo se kvůli odporu vůči jaderné energii a kvůli snaze o ochranu ovzduší rozhodlo založit svou energetiku na obnovitelných zdrojích. Projekt transformace energetiky nyní ukazuje z jiné perspektivy nový turistický průvodce, který v těchto dnech přichází do německých knihkupectví. Obnovitelné zdroje energie představuje jako cíle pro rodinné výlety.

Siemens spolu s dalšími firmami postaví větrný park za 3 miliardy eur

Konsorcium v čele s německým průmyslovým koncernem Siemens podepsalo smlouvu na výstavbu větrného parku u pobřeží Nizozemska. Hodnota kontraktu dosahuje tří miliard eur (asi 82,3 miliardy Kč). Kapacita parku má podle agentury Reuters činit 600 megawattů a až bude hotov, měl by zásobovat elektřinou až 1,5 milionu lidí.

Polský premiér usiluje o vytvoření energetické unie v rámci EU

Polský premiér Donald Tusk pokračuje v úsilí vytvořit v rámci EU energetickou unii, která by členskými státy zajistila energetickou

bezpečnost. Podle agentury PAP oznámil, že o tomto záměru hodlá brzy jednat s vedoucími politiky Francie, Německa, Itálie a zemí visegrádské skupiny, včetně Česka.

Spojené státy citelně zasahují klimatické změny, tvrdí vědci

Spojené státy pocítují dopady klimatických změn způsobených člověkem na celém území v podobě vysychání vodních zdrojů, častějších vln veder či sérií přívalem dešťů. Uvádí to zpráva týmu vědců, podle níž se počasí náchylnější k extrémům negativně projevuje jak na zdraví lidí, tak na zemědělství či infrastrukturu.

Španělsko se stalo větrnou velmocí, ztrácí ale podporu vlády

Vítr na španělských pláních fouká silně už od dob Dona Quijota. V současnosti by však Cervantesův bláhový hrdina spíše než s větrnými mlýny bojoval s turbínami větrných elektráren. Ze slunného Španělska se totiž stává evropská supervelmoc ve větrné energii. Sotva se však španělskému odvětví výroby elektřiny z větru podařilo dostat mezi globální lídry, hrozí mu, že ztratí podporu od státu.

Němečtí ochránci osobních údajů kritizují fotopasti v lesích

Němečtí ochránci osobních údajů kritizují fotopasti, které se stále častěji objevují v lesích. Vadí jim, že zařízení kromě zvířat snímají také lidi, kteří se v lese procházejí nebo sbírají houby. Spolková země Porýní-Falc proto chce za rozmísťování fotopastí udělovat vysoké pokuty. Proti záměru protestují myslivci.

CO SI PŘEČÍST

Zelený kruh: [Seznamte se](#)

Zajímá Vás, kdo jsou a co dělají členské organizace Zeleného kruhu? Nahlédněte do zbrusu nové publikace Seznamte se!

Zelený kruh: [Cesta k celistvosti a Sebevědomé Česko: Příležitosti nejen pro ekologické a rozvojové organizace po roce 2015](#)

V září 2015 by měly členské státy OSN schválit novou sadu globálních rozvojových cílů – SDGs. Bez velké nadsázky lze tvrdit, že jsme svědky zrodu dalšího rozvojového paradigmatu. Petr Lebeda (ed.)

Děti Země: [Za co mi naposled vyhrožovali? Za D1](#)

Rozhovor s předsedou Děti Země Miroslavem Patrikem. Někteří ho mají za hlavního ekoteroristu v zemi. Miroslav Patrik ze spolku Děti Země drží v šachu desítku velkých dopravních staveb a chystá referendum kvůli poloze brněnského hlavního nádraží. Ale začíná nezvykle: pochválil úředníky.

Související: Děti Země: [Cesta do hlubin i mělčin environmentálního po\(d\)vědomí](#)[Ledovcový štít na Antarktidě se podle vědců nezadržitelně láme](#)

Mohutný západoantarktický ledovcový štít se nezadržitelně hroutí. Podle agentury AP o tom svědčí dvě nejnovější vědecké studie. Podle odborníků se tak v příštích staletích lidstvo zcela jistě nevyhne většímu vzestupu hladiny oceánů, než se doposud s ohledem na globální oteplování počítalo. Hladina by měla stoupnout o 1,2 až 3,6 metru, což představuje pro řadu ostrovních a pobřežních oblastí katastrofu.

[Nová zelená úsporám může zdvojnásobit počet pasivních domů](#)

Díky programu Nová zelená úsporám by se mohl v letošním roce počet pasivních, tedy energeticky velmi úsporných domů zdvojnásobit, tvrdí zástupci Centra pasivního domu a Sdružení EPS ČR. Předchozí dotační program Zelená úsporám podle nich přispěl ke stavbě zhruba 700 pasivních domů.

[Ve východní části Prahy vznikne nový park větší než Stromovka](#)

Ve východní části Prahy vznikne nový park, který bude větší než Stromovka. Propojit má sídliště Černý Most, Dolní a Horní Počernice, Hostavice a Kyje. Hlavní město budování parku oficiálně zahájilo ve středu, sdělila mluvčí pražského magistrátu Petra Hrubá.

[Na střeších by mohly být fotovoltaické a větrné elektrárny dohromady](#)

Střechy domů jsou ideální místo pro instalaci fotovoltaické elektrárny. Z prostoru střech lze ale vytěžit i energii větru. Švýcarský vynálezce Sven Köhler přišel s konceptem kombinované fotovoltaické a větrné elektrárny, umístitelné na střechy budov.

[Jízda na sušáku na prádlo? Ne to je elektrokolo zítřka](#)

Elektrokolo, které chce změnit městskou dopravu, se chlubí mnoha nej. Má být nejmenší, nejlehčí, nejlépe složitelné a je také plně recyklovatelné. Vypadá ovšem jako jezdicí sušák na prádlo. Novou generaci skládacích kol vyvíjí Bike Intermodal, společný projekt sedmi evropských firem. Na vývoj získal 1,5 milionu euro od Evropské komise.

Glopolis: [Proč nedokážeme využít, co Unie nabízí?](#)

V květnu 2004 proběhlo největší rozšíření Evropské unie v celé její historii. Nové státy představovaly celou jednu pětinu obyvatelstva, ale na HDP se podílely pouze ze sedmi procent. Klíčovou otázkou tak je, zda přínos členství v EU k ekonomickému rozvoji postupně klesá, nebo jestli Česká republika stále nedokáže plně využít příležitosti pro růst ekonomiky, které EU nabízí.

NA CO SE PODÍVAT

Zelený kruh: [Zákony hlídá Zelený kruh](#)

Výmluvných 10 minut v Občanských novinách na ČT: Júlia Sokolovičová, Daniel Vondrouš a Ivo Kropáček o tom, co dělá Zelený kruh a jeho členské organizace pro kvalitní zákony pro životní prostředí i práva občanů. Odkaz na reportáž [zde](#).

[Plánovaná přehrada na řece Opavě – Nedej se](#)

25 minut Nedej se od Ivo Bystřičana o plánované a zbytečné přehradě na řece Opavě, která vyžene desítky lidí z jejich domovů.

Veronica: [Soutěž diplomových prací](#)

Lipka ve spolupráci s Ekologickým institutem Veronica vyhlašuje 12. ročník soutěže diplomových prací se vztahem k životnímu prostředí a ekologii v Jihomoravském kraji. Absolventi bakalářského a magisterského stupně, kteří obhájili na podzim 2013 a na jaře 2014, mohou vyhrát až 10 tisíc korun.

[Dobrovolníci v akci Uklidme Česko sesbírali za den 350 tun odpadů](#)

Asi 350 tun odpadů sesbírali v celém Česku za jeden den dobrovolníci při akci Uklidme Česko a zlikvidovali přes 500 černých skládek.

[Smrtelnou plíseň má v ČR až polovina netopýrů, přesto přežijí](#)

Až padesát procent netopýrů na území České republiky je nakaženo smrtelně nebezpečnou plísní, původcem takzvaného syndromu bílého nosu. Ačkoli v Severní Americe v důsledku tohoto syndromu umírají již několik let miliony netopýrů, ve střední Evropě i přes závažnost kožního onemocnění tito létající savci období zimování přežívají.

[Bývalé uranové doly v Zadním Chodově jsou téměř vyčištěné](#)

Desítky hektarů tří areálů šachet bývalých uranových dolů v Zadním Chodově jsou téměř vyčištěné. Státní podnik Diamo zbouřil budovy, strhl část vedení elektrického napětí a postupně rozprodává pozemky. Část už prodal a část ještě rekultivuje.

[Na Šumavě letos vysadili přes 110 000 kusů pstruha potočního](#)

Přes 110 000 plůdků pstruha potočního vysadili letos pracovníci šumavského národního parku do Vltavy, Křemelné a Řasnice. Umělému odchovu této ryby se park věnuje od roku 1998. Specializuje se na něj rybí líheň v Borových Ladech na Prachaticku. ČTK o tom informoval mluvčí parku Pavel Pechoušek.

[Znovín chce nechat zapsat viniční trať Šobes na seznam UNESCO](#)

Společnost Znovín Znojmo chce nechat zapsat viniční trať Šobes v Národním parku Podyjí na seznam přírodních památek UNESCO. Podle generálního ředitele společnosti Pavla Vajčneraleho bude celý proces trvat pět až deset let.

[Indie přiznala, že Dillí má stejně znečištěný vzduch jako Peking](#)

Indické státní středisko pro sledování kvality ovzduší ve čtvrtek přiznalo, že znečištění vzduchu v metropoli Dillí je srovnatelné s chronicky znečištěným čínským Pekingem.

Popřelo ale tvrzení Světové zdravotnické organizace (WHO), podle níž má Dillí nejšpinavější vzduch na světě, napsala agentura AFP.

[Biopotraviny stojí stále až o stovky procent více než běžné produkty](#)

Biopotraviny v obchodech v Česku zůstávají o desítky až stovky procent dražší než srovnatelné běžné produkty. Výjimku z pravidla tvoří jogurty, kde se ceny takřka neliší. Naopak u vajec či kuřecího masa dosahuje rozdíl mezi klasickými a bioprodukty i více než 200 procent.

KDE SEHNAT PENÍZE

MŽP: [Pilotní studie a průzkumy pro CCS technologie](#)

Ministerstvo financí jako Zprostředkovatel programu ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí - Partnerem programu vyhláší dne 31. března 2014 první výzvu k předkládání žádostí o grant v programu CZo8 „Pilotní studie a průzkumy pro CCS technologie (zachycování a ukládání CO₂)“. Hlavním cílem programu je zmírnění dopadů klimatických změn prostřednictvím zvyšování znalostí a nadnárodní spolupráce v oblasti CCS a zachycování a ukládání CO₂. Uzávěrka pro předkládání žádostí je 16. června 2014 v 15 hod.

Nadace Partnerství: [Výsadba stromů - nestátní neziskové organizace/obce a školy](#)

Grantová uzávěrka **13. srpna 2014**. Zlepšete vaše životní prostředí. Vysadte společně stromy, které vám později poskytnou čistější vzduch, příjemný stín i hezčí místo k procházkám.

[Podpora rozvoje cyklistiky a cyklistické dopravy v Jihomoravském kraji v roce 2014](#)

Program zaměřený na podporu zkvalitnění infrastruktury cyklistické dopravy a rozvoj cyklistiky jako součást budování systému bezpečných mezinárodních, národních a krajských cyklostezek a cyklotras na území Jihomoravského kraje. Příjem žádostí **do 08.08.2014 do 14:00 hod.**

AKCE

Glopolis: [Jak naše talíře otáčí světem](#)

Co spojuje vepřový řízek s Amazonskými pralesy? Jak souvisí má zmrzlina s místními komunitami na Sumatře? Kolik odrůd jablek nebo rajčat se doposud pěstuje? Glopolis vás zve k diskusi nad těmito otázkami během workshopu o zodpovědné spotřebě potravin **6. června 2014 od 13.00 v Brně.**

Veronica: [Přírodní zahrada rukama i hlavou o víkendu s Helenou Vlašínovou](#)

Zajímáte se o ekologické hospodaření? Chtěli byste mít přírodní zahradu? Zajímá Vás, jak založit kompost, připravit bylinný postřik, jak přilákat na zahradu užitečný hmyz? Pak je právě Vám určen seminář o přírodní zahradě v teorii a praxi, ve dnech **21. až 22. června 2014 v Hostětíně (Bílé Karpaty).**

Konopa: [Stavební dílny](#)

Stavební dílny se letos konají opět v našem sídle v **Kunžaku**, v termínu **6. června - 8. června** - Na programu bude omítání budoucích komunitních a prodejních prostor Konopy a izolace podlahy. Naučíme se rozlišit různé podoby konopného pazdeří, připravit si hliněnou a vápennou směs na omítky; budeme pokládat podlahový izolační konopný beton. Další dílna proběhne **na Magorově statku v Prostředním Vydří** v termínu **1. - 3. srpna**. Na programu bude izolační omítání štítové stěny statku. Dále chystáme dílnu **ve Vacíkově** zaměřenou na hliněné omítání. Termín upřesníme.

PRO-BIO: [Jednání na téma "Společná zemědělská politika" s předsedou vlády ČR Mgr. Bohuslavem Sobotkou](#)

Ve čtvrtek 5. června 2014 od 8:30 hodin bude probíhat na Úřadu vlády ČR jednání s předsedou vlády ČR Bohuslavem Sobotkou na téma zajištění podpory ekologického zemědělství a nastavení dotačních podpor po roce 2015. Na jednání bude přítomen také poslanec Ladislav Velebný.

Rosa: [Ovčácké slavnosti](#)

3.8. 2014 Borovany, Zahrada v podzámčí 9 – 16 hodin. Ukázky dojení a stříhání ovčí, Česání předení a pletení ovčí vlny, Řemeslný jarmark, Tvořivé dílny pro děti i dospělé, Ochutnávky ovčích specialit – ovčí sýry, klobásy a guláš.

STUŽ: [Příprava Strategického a Metropolitního plánu hlavního města Prahy](#)

Zveme Vás na diskusní seminář, který se koná v úterý 3. června 2013 od 16. 00 do 19:00 hodin. Praha 1, Novotného lávka 5, Dům techniků (ČSVTS), nejspíše místnost č. 319

STUŽ: [Zveme vás na STUŽovrat s prof. Chýlou](#)

Vážení přátelé, přijměte pozvání na STUŽOVRAT tradiční a neformální to setkání (pod záminkou oslavy letního slunovratu) členů, příznivců a přátel Společnosti pro trvale udržitelný život, které se koná v úterý 17. června od 17.30. hod v prostředí Literární kavárny v Řetězové 10, Praha 1.

SEVER, Pavučina: [Veletrh ekologické výchovy 2014](#)

Středisko ekologické výchovy a etiky Rýchory – SEVER a Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina Vás srdečně zvou na XXI. ročník tradiční akce pro pracovníky působící v oblasti ekologické výchovy a

>>TIP Zeleného kruhu<<

vzdělávání Veletrh ekologické výchovy 2014 tentokrát na téma: O místech a našich cestách k nim. Ve dnech 2. – 5. 9. V Horním Maršově.

Auto*Mat: [Výjimečná příležitost, jak podpořit Auto*Mat a zažít skvělý večer.](#)

Líbí se vám soutěž Do práce na kole? Znáte naše další aktivity? Nyní je tu mimořádná příležitost, jak nás podpořit. Přijďte na jednu ze dvou Benefičních večeří pro Auto*Mat! Na úterý 10. a 24. června jsme pro vás připravili spojení dobrého jídla, vzdušných prostor kavárny Cafe Jedna ve Veletržním paláci a zajímavých témat.

Související: Auto*Mat: [Zveme vás na slavnostní vyhlášení a večírek](#)

Auto*Mat: [Vize pro mobilitu a veřejný prostor Prahy 2025 – vernisáž](#)

Auto*Mat spolu s řadou externích spolupracovníků uplynulý půlrok pracoval na vizi pro mobilitu a veřejný prostor v Praze v roce 2025. Zveme vás na vernisáž výstavy představující hlavních 10 tezí Vize Prahy 2025. od: 28. 5. 2014 19:00hod, místo: Praha, Containall, Cihelná 4.

Související: Auto*Mat: [Kulaté stoly s primátorem na téma budoucnost Malostranského náměstí](#)

Auto*Mat: [Veletrh neziskových organizací na Praze 3](#)

Přijďte se seznámit s nabídkou aktivit nevládních neziskových organizací, které působí (nejen) na Praze 3. Člověk nikdy neví, kdy se mu kontakt na některé z nich bude hodit. Na jednom místě by se jich mělo prezentovat až 65 od vzdělávání až po sociální oblast. Rádi vás potkáme v Auto*Matí lounge. Kdy: 12. 6. 2014, místo: Praha, Jiřího z Poděbrad.

Auto*Mat: [Žižkovské mezidvorky](#)

Koncerty, divadla, přednášky, výstavy a mnoho další zábavy již po čtvrté ožíví běžně skryté vnitrobloky, zákoutí a zajímavé prostory na deseti místech dolního Žižkova. Přijďte zažít sousedskou atmosféru ve čtvrti mezi Vítkovem a Parukářkou! Kdy: **14. 6. 2014**, od: **12:00**, místo: **Praha**.

Nadace na ochranu zvířat: [Pozvánka na benefiční festival Rock for dogs, který pro Vás pořádá Pestrá společnost, o.p.s.](#)

Pestrá společnost, o.p.s. v rámci oslav 20. výročí městské části Praha 14 pořádá dne **19. června 2014 od 14:00 do 22:00** benefiční festival ROCK FOR DOGS 2014v Praze na Plechárně Černý Most.

Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu: [Navrhování ochranných opatření u stromů při stavební činnosti, řešení střetů se stavbou](#)

Termín: **19.6.2014**, Místo: **Praha**, Národní zemědělské muzeum. Seminář je určen zejména pro stavební a krajinářské architekty, kteří se při své činnosti dostávají do kontaktu se stávajícími stromy. Seminář je určen taktéž pro investory, správce zeleně a technické dozory jejichž prací je řešit střety stromů se stavbou tak aby byla dodržena platná legislativa.

Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu: [Prosperita krajinářské architektury - patnáct let profese v maďarsku](#)

Přednášku přednese paní MSc Gyöngyvér Szabó (úterý **10. června 2014** odpoledne, v aule České zahradnické akademie v **Mělníku**). Abychom Vám ušetřili čas a v jeden den umožnili navštívení více seminářů, budeme akci pořádat ve stejný den a na stejném místě jako přednášku pana Dipl. Ing. Oliver Gachowetze - Krajinářská architektura všude kolem nás.

PRÁCE

Zelený kruh: Nadechnutí 2014

Programová konference zeleného hnutí s názvem Nadechnutí 2014, proběhne ve dnech **19. – 21. září 2014 v Kaprálově mlýně u Brna**. Těšte se na témata vztahující se k aktivizování, „zelenání“ širší veřejnosti. Akci pořádá Zelený kruh a jeho členské organizace ve spolupráci a s podporou zastoupení Heinrich-Boll-Stiftung v Praze. Prosíme, rezervujte si tento termín ve svých diářích.

Frank Bold: [Tým právníků hledá stážisty](#)

Chcete nahlédnout do fungování jedné z největších nevládních organizací právníků v Evropě? Láká vás pomáhat konkrétním lidem a komunitám v případech veřejného zájmu? Zajímají vás témata jako je korupce, ochrana životního prostředí, občanská společnost? Frank Bold přijme do svého týmu stážisty z řad studentů právnických fakult.

Hnutí DUHA: [Stážista nebo stážistka na koordinaci práce s dobrovolníky a dobrovolnicemi](#)

Práce Hnutí DUHA se neobejde bez pomoci mnoha dobrovolných spolupracovníků a spolupracovnic. Umožňuje nám to ve větším rozsahu pracovat na tématech, která považujeme za důležitá. Pro zajištění hladké spolupráce s dobrovolníky tedy hledáme stážistu nebo stážistku k alespoň pětiměsíční spolupráci.

Zelený kruh: Pomoc při konferenci Nadechnutí 2014 - organizace

Zajímá Vás, co se bude dít na programové konferenci zeleného hnutí (19.-21.9.)? Je pro Vás výzvou převzít zodpovědnost za činnosti spojené s organizací Nadechnutí 2014? Ano? Tak právě Vás hledáme! Zájemci a zájemkyně, hlašte se na katerina.vondrasova@zelenykruh.cz a účast,

ubytování i stravu na konferenci budete mít zdarma!

Veronica: Asistent nebo asistentka elektronického obchodu

Nabízíme dlouhodobou spolupráci spolehlivému dobrovolníkovi nebo dobrovolnici na pozici asistenta(ky) elektronického obchodu v centru Brna.

Asistent/ka se seznámí s prostředím nevládní neziskové organizace a s chodem elektronického obchodu. Navíc získá slevu 10% na nákup zboží, možnost účastnit se zdarma našich akcí a další výhody. Kontaktujte nás pouze e-mailem na: petra.poklembova@veronica.cz

Na přípravě obsahové části jednotlivých sekcí se podíleli: Aleš Ziegler, Katarína Kalivodová, Kateřina Vondrášová, Pavel Bláha a Pavla Vachová

Rozhovor vedla Kateřina Vondrášová

Fotografii poskytl David Novotný

NA CO SE MŮŽETE TĚŠIT PŘÍŠTĚ?

Rozhovor s Vráťou Vozníkem z Arniky o ochraně želv v Indonésii

Pozvánka na Nadechnutí 2014 – programovou konferenci zeleného hnutí